

Motion om effektiva feriejobb för unga

Motion av Gabriel Kroon (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Gabriel Kroon (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han föreslår att en vetenskaplig utvärdering beställs som redogör för feriejobbens långsiktiga effekter för olika grupper. Motionären föreslår även att nya riktlinjer för feriejobb ska utarbetas för att säkerställa insatsens kostnadseffektivitet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Visita Stockholm. Visita Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret bedömer utifrån tidigare genomförda utvärderingar att det är svårt att dra generella slutsatser om stadens feriejobb för hela målgruppen. Stadsledningskontoret vill även understryka att syftet med stadens feriejobb är bredare än det ensidiga fokuset på arbetsmarknadsetablering som många av utvärderingarna riktar in sig på.

Arbetsmarknadsnämnden anser att en eventuell beställning av en vetenskaplig utvärdering av stadens feriejobb bör utgå från de syften med insatsen som framgår av Stockholms stads anvisningar för feriejobb, och därmed även ha en bredare ansats än tidigare utvärderingar av feriejobb som har gjorts.

Bromma stadsdelsnämnd arbetar idag med att i större utsträckning prioritera unga till feriejobb eftersom alla inte har samma förutsättningar att få en fot in på arbetsmarknaden. I övrigt ställer sig nämnden positivt till forskning inom området.

Järva stadsdelsnämnd ser i enlighet med motionen inga nackdelar med att utvärdera insatser via fördjupade egna analyser, eller forskningsuppdrag för att säkra kostnadseffektivitet och insatsers effekt. Nämnden framhåller att det inte finns några

hinder att staden använder sig av studiernas resultat som redan genomförts. En fördjupad studie avseende feriearbetets effekt, behöver analyseras i relation till de faktorer som prioriteras inom ramen för Järvas behov, såsom trygghetsarbetet.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd framhåller att om en utvärdering av stadens feriejobb behövs bör den omfatta samtliga unga som tillhör målgruppen för insatsen, inkludera effekter för prioriterade ungdomar och väga in socioekonomiska faktorer.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stadens feriejobb syftar till att främja jämlika uppväxtvillkor för Stockholms unga samt erbjuda arbetslivserfarenhet och en meningsfull sysselsättning under sommar-, höst- och vinterloven. Utöver att ungdomen får arbetslivserfarenhet och kanske sin första lön, får många unga upp ögonen för staden som en framtida arbetsgivare, vilket är viktigt för vår kompetensförsörjning. En ledstjärna för det rödgröna styret är att Stockholms unga ska rustas för framtiden, i det arbetet är våra kommunala feriejobb en viktig faktor.

I 2023 års feriejobbsrapport framgår att en växande andel ungdomar, 69 procent jämfört med 2022 års 65 procent, uppger att deras sommarjobb gett dem ett ökat intresse för att i framtiden arbeta inom Stockholms stads verksamheter. Det är ett gott kvitto på att feriejobben är meningsfulla och visar på en direkt nytta för våra verksamheter och ungdomar.

Till skillnad från partierna på högerkanten erbjuder vi feriejobb till en bred målgrupp. Det ska inte spela någon roll vilken bakgrund ungdomen har. Alla unga, oavsett föräldrarnas nätverk eller andra ingångar till arbetslivet, ska ges lika förutsättningar att få en första fot in på arbetsmarknaden. Utöver det har vi prioriteringsgrunder för feriejobben och stärker generellt våra arbetsmarknadsinsatser i områden med hög arbetslöshet för att möta behoven. Men i grund och botten ska alla ungdomar, som tillhör målgruppen för ett kommunalt feriejobb, få arbetslivserfarenhet. Att rusta ungdomar inför framtiden får kosta pengar, det är en viktig investering för både individen och samhället.

Det är uppenbart att Stockholms ungdomar upplever att våra kommunala feriejobb är meningsfulla och dessutom efterfrågade. I år hade över 17 000 ungdomar ansökt om sommarjobb och rekordmånga, över 9 600, ungdomar sommarjobbade i staden.

Att det rödgröna styret valde att utöka antalet feriejobb med 2000 var, givet det stora intresset, rätt beslut. Under 2025 kommer vi erbjuda en yngre målgrupp med sociala behov feriejobb. Jag är stolt över att det rödgröna styret ständigt utvecklar och utökar feriejobben.

Det är beklagligt att Sverigedemokraternas motion andas besparingar och att endast några få ska få ta del av ett kommunalt feriejobb. Att insinuera att stadens feriejobb är en onödig och i värsta fall kontraproduktiv insats är felaktigt och, om unga skräms från att söka feriejobb, även skadligt. I Sverigedemokraternas budget för år 2024

skärs nästan 37 miljoner kronor ner på feriejobben. Sverigedemokraternas politik ger inte Stockholms unga jämlika uppväxtvillkor, den ger färre unga ett första jobb. Vi vill bryta den höga arbetslösheten för att fler unga ska lyckas etablera sig på arbetsmarknaden. Det vill inte Sverigedemokraterna.

Det rödgröna styret arbetar ständigt med att utveckla feriejobben för att öka kvaliteten och träffsäkerheten. I det arbetet välkomnar vi all forskning på området.

Sverigedemokraterna hänvisar till Tyrefors och Knutssons rapport (2023) där de utvärderat en avgränsad del av de unga som fått ett feriejobb i Stockholms stad.

Utifrån en snäv forskningsfråga dras vida slutsatser. Flera av sommarjobbets viktiga målsättningar utifrån samhällliga och individuella perspektiv tas inte alls med i deras studie. När vi bygger ett Stockholm för alla behöver vi se vikten av att så många unga som möjligt får arbetslivserfarenhet, sin första lön, meningsfulla ferier och en bättre bild av kommunen som arbetsgivare. Det vittnar de unga själva om att de får. Det perspektivet borde Sverigedemokraterna ha med sig i sina analyser av feriejobben.

Bilaga

Motion om effektiva feriejobb för unga, dnr KS 2024/682-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 6 november 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen.
2. Därutöver anföra följande:

Precis som motionären lyfter så måste syftet med feriejobb vara att ungdomar med verkliga behov ges en arbetsfrämjande insats som ökar deras möjlighet att få jobb i framtiden. Tidigare studier utförda av IFAU - Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering har bland annat visat på att feriejobb kan ha negativa konsekvenser för vissa barn som redan är högpresterande (Alam, Carling, Nääs: 2013). En färskare studie (Tyrefors & Knutsson: 2023) konstaterade att likalydande

att barn med god socioekonomisk bakgrund och med tidigare arbetserfarenhet i själva verket missgynnas av sommarjobb

Om vi bortser från borgarrådets politiskt avskärmande svar där fokus ligger på interna undersökningar om subjektiva upplevelser där uppföljningen av faktiska resultat saknas, kan vi istället se på stadsledningskontorets svar där de anger att det huvudsakliga syftet med Stockholms stads kommunala feriejobb är att erbjuda ungdomar och unga vuxna i åldern 16-19 år ett första möte med arbetsmarknaden och främja jämlika uppväxtvillkor. Kortfattat lyfts även feriejobbens syfte vara att främja arbetslivserfarenhet, nätverksskapande och en meningsfull sysselsättning under loven. De anmärker även på att de har svårigheter att utröna några generella slutsatser av de befintliga studierna på området.

Sammantaget bör det ligga i alla Stockholmares intresse, och särskilt förvaltningarnas, att en vetenskaplig utredning beställs för att klarlägga de långsiktiga effekterna av den typ av feriejobb Stockholms stad investerar i, och om det finns faktiska mätbara vinster för individen och staden med tilldelning av feriejobb efter rådande riktlinjer. Då kan vi minska risken att Stockholm stad utför en onödig och i värsta fall kontraproduktiv insats. I vart fall kan vi utforma riktlinjer baserade på vetenskaplig grund istället för förhoppningar, som anges i en del av svaret från stadsledningskontoret.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige anför Gabriel Kroon (SD) att Stockholm stad på senare år har utökat insatsen feriejobb för unga med målet om att fördela över 10 000 sommarjobb och säkra att alla unga som söker ett jobb även får detta. Motionären menar att feriejobben innebär en hög kostnad för Stockholm stad och närmar sig 100 miljoner kronor årligen samt att syftet med feriejobb måste vara att ungdomar med verkliga behov ges en arbetsfrämjande insats som ökar deras möjlighet att få jobb i framtiden.

Av motionen framkommer vidare att studier visar att feriejobb kan ha negativa konsekvenser för vissa barn som redan är högpresterande samt att barn med god socioekonomisk bakgrund och med tidigare arbetserfarenhet i själva verket missgynnas av sommarjobb. Motionären menar därmed att det föreligger en uppenbar risk att Stockholm stad utför en onödig och i värsta fall kontraproduktiv insats. Mot bakgrund av detta föreslås att:

1. Kommunfullmäktige ger arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att beställa en vetenskaplig utvärdering om den långsiktiga effekten av kommunala feriejobb för olika grupper.
2. Kommunfullmäktige ger arbetsmarknadsnämnden, eller annan lämplig nämnd, i uppdrag att utarbeta nya riktlinjer för att säkerställa feriearbetsinsatsens kostnadseffektivitet.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skarpnäck stadsdelsnämnd och Visita Stockholm. Visita Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Det huvudsakliga syftet med Stockholms stads kommunala feriejobb är att erbjuda ungdomar och unga vuxna i åldern 16-19 år ett första möte med arbetsmarknaden och främja jämlika uppväxtvillkor. I Anvisningar för feriejobb till ungdomar fastslås ansvarsfördelning mellan stadens nämnder och bolagsstyrelser samt hur de som ansöker om att få ett feriejobb prioriteras. Av anvisningarna framgår bland annat att feriejobben syftar till att ge unga en möjlighet att få arbetslivserfarenhet, att bidra till att unga får möjlighet att knyta nya kontakter som på sikt kan underlätta etableringen på arbetsmarknaden samt att bidra till att ge ungdomar en meningsfull sysselsättning under loven. På längre sikt finns även en förhoppning om att insatsen ska bidra till att väcka intresse hos ungdomar för att i framtiden arbeta inom de kommunala verksamheterna och därmed bidra till kompetensförsörjningen inom staden.

År 2022 gjordes en sammanställning av ett antal forskningsrapporter som har utvärderat feriejobb. Flera rapporter tyder på att det är svårt att visa på feriejobbens långvariga effekter i relation till ungdomars arbetsmarknadsetablering eftersom det är svårt att särskilja effekterna av en kortare, enskild insats för personer i en ung ålder. I motionen nämns även en studie av Tyrefors och Knutsson (2023) där författarna har genomfört ett antal statistiska analyser gällande arbetsmarknadsutfall i form av lön för personer som har erbjudits respektive inte erbjudits ett kommunalt feriejobb. Av studien framgår att de initialt uppkomna skillnaderna i inkomst mellan ungdomar som har tagit del av respektive inte tagit del av ett kommunalt feriejobb upphör efter några år och att inga bestående inkomstbortfall kan konstateras på längre sikt.

Stadsledningskontoret bedömer att det är svårt att dra generella slutsatser om stadens feriejobb för hela målgruppen utifrån tidigare genomförda utvärderingar.

Stadsledningskontoret vill även understryka att syftet med stadens feriejobben är bredare än det ensidiga fokuset på arbetsmarknadsetablering som många av utvärderingarna riktar in sig på.

Stadsledningskontoret föreslår att motion om effektiva feriejobb för unga av Gabriel Kroon (SD) anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 3 september 2024 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Reservation av Ann-Christine Carlberg (SD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Johan Kling (C), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Det huvudsakliga syftet med Stockholms stads kommunala feriejobb är att erbjuda ungdomar och unga vuxna i åldern 16-19 år ett första möte med arbetsmarknaden och främja jämlika uppväxtvillkor. Målsättningarna med insatsen är inte kvantitativt formulerade, utan anges i kvalitativa termer. Enligt Stockholms stads anvisningar för feriejobb för ungdomar syftar feriejobben bland annat till att ge unga en möjlighet att få arbetslivserfarenhet, att bidra till att unga får möjlighet att knyta nya kontakter som på sikt kan underlätta etableringen på arbetsmarknaden, samt att bidra till att ge ungdomar en meningsfull sysselsättning under loven. På längre sikt finns även en förhoppning om att insatsen ska bidra till att väcka intresse hos ungdomar för att i

framtiden arbeta inom de kommunala verksamheterna¹ och därmed bidra till kompetensförsörjningen inom staden.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att det är svårt att dra generella slutsatser om stadens feriejobb för hela målgruppen utifrån tidigare genomförda utvärderingar. Arbetsmarknadsförvaltningen gjorde i december 2022 en sammanställning av ett antal forskningsrapporter som har utvärderat feriejobb på olika sätt². Flera rapporter tyder på att det är svårt att visa på feriejobbens långvariga effekter i relation till ungdomars arbetsmarknadsetablering eftersom det är svårt att särskilja effekterna av en kortare, enskild insats för personer i en ung ålder. I motionen från Sverigedemokraterna nämns även en studie av Tyrefors och Knutsson (2023) där författarna har genomfört ett antal statistiska analyser gällande arbetsmarknadsutfall i form av lön för personer som har erbjudits respektive inte erbjudits ett kommunalt feriejobb. Av studien framgår att de initialt uppkomna skillnaderna i inkomst mellan ungdomar som tagit del av respektive inte tagit del av ett kommunalt feriejobb upphör efter några år och att inga bestående inkomstbortfall kan konstateras på längre sikt.

De tidigare utvärderingar som nämns i motionen har i hög utsträckning fokuserat på feriejobbens effekter på en begränsad population. Arbetsmarknadsförvaltningen ser därför behov av att en eventuell beställning av en vetenskaplig utvärdering skulle behöva ha en bredare ansats och syfta till att utvärdera feriejobben utifrån samtliga unga som tillhör målgruppen för insatsen, inklusive effekter för olika undergrupper så som till exempel prioriterade ungdomar och utifrån socioekonomiska faktorer. En eventuell vetenskaplig utvärdering av feriejobben som motionären föreslår skulle även behöva utgå från det syfte med insatsen som framgår av Stockholms stads anvisningar för feriejobb.

Årsmålet för 2024 är 11 000 feriejobb fördelat på sommarlov, höstlov och jullov. Flest feriejobb genomförs under sommarlovet, medan volymerna för höstlov och jullov är lägre. Inför sommarlovet 2024 hade ungefär 17 200 ungdomar ansökt om ett feriejobb inom staden, varav ungefär 9500 ungdomar har fått en anställning. Det är alltså inte alla ungdomar som söker ett feriejobb som får en anställning. I sin befolkningsprognos för åren 2023-2032³ konstaterar Sweco att antalet ungdomar i åldrarna 16-19 år har ökat kraftigt de senaste åren, och antalet personer i åldersgruppen bedöms öka ytterligare under kommande år. Detta bör tas i beaktande om antalet feriejobb som erbjuds inom staden ska förändras. Ett större antal personer i åldersgruppen skulle kunna leda till ett högre söktryck, och därmed även till större konkurrens om feriejobben.

¹ *Anvisningar för feriejobb till ungdomar 2023*. Stockholms stad (2023)

² *Utvärdering av feriejobb för unga*. Arbetsmarknadsförvaltningen, Stockholms stad (2022). Dnr: AMF 2022/907

³ *Statistik om Stockholm. Befolkningsprognos 2023*. Sweco (2023)

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Den utvärdering av Stockholms stads sommarjobbprogram för unga 2012–2018 där rapportörerna Daniel Knutsson och Björn Tyrefors studerat sommarjobbare med relativt stark socioekonomisk bakgrund, och inte de som av sociala skäl prioriterats att delta. Skribenterna menar att det är sannolikt ogynnsamt för den lite starkare gruppen att delta i sommarjobbprogram. Om det finns positiva effekter för prioriterade grupper kan rapporten inte besvara. Studien visar att den negativa effekten för gruppen som fick kommunala sommarjobb är löner, att de arbetade med mindre kvalificerade arbetsuppgifter samt att de i mindre utsträckning arbetar heltid efter gymnasiet. En anledning är att det offentliga sommarjobbprogrammet leder till mindre erfarenhet av jobb i den privata sektorn. Det kan även vara så att deltagande ger en signal till arbetsgivarna att deltagarna inte kan hitta arbete själva, samt att ett programjobb stör tidigare nätverk på arbetsmarknaden.

Förvaltningen ger ungdomar i Bromma möjlighet till arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov. Genom regional samverkan mellan feriehandläggare i stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Järva och Bromma, utökas möjligheten till feriearbeten i ett större geografiskt område.

Det finns ett varierat utbud av feriejobb eftersom det förutom våra kommunala verksamheter även erbjuds platser hos entreprenörer samt ideella föreningar. Exempel på arbetsuppgifter är tillgänglighetsinventeringar, kontor och administration, kundservice, kommunikation, konst, kultur och evenemang, förskola, äldreomsorg, park och miljö, samt lokalvård.

Förvaltningen mottog sammantaget 2023, 1069 ansökningar om feriejobb. 530 ungdomar erbjöds plats och 439 ungdomar skrev på anställningsavtal varav 383 fullföljde sin anställning. I år har förvaltningen mottagit 1209 ansökningar, 54 av dessa prioriterades. 426 ungdomar (214 pojkar och 212 flickor) har feriejobbat under sommarlovet och 55 platser kommer att erbjudas på höstlovet.

Förvaltningen har under året arbetat med att i större utsträckning prioritera unga till feriejobb. Det kan handla om ungdomar som av sociala skäl, nyanlända och ungdomar med funktionsnedsättning som bedöms vara prioriterade.

Feriejobbet som anordnas av staden är ofta det första jobbet som ungdomen får. Det kan vara svårt för ungdomar i åldern 15-17 år att få ett eget arbete eftersom många arbetsplatser har 18 år som åldersgräns. Det är särskilt svårt för dem som inte har

egna kontakter med potentiella arbetsgivare. Om ungdomen får ett feriejobb och erfarenheter från en arbetsplats kan det bli enklare att i framtiden söka sommarjobb på egen hand.

Förutom att ge unga värdefull arbetslivserfarenhet, ges även möjlighet att förbättra förvaltningens framtida kompetensförsörjning genom att marknadsföra kommunen som arbetsgivare och presentera yrken inom verksamheterna inför ungdomars framtida yrkesval och val av utbildning.

Förvaltningen ställer sig positivt till forskning inom området.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar detta till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen arbetar utifrån stadens riktlinjer för feriejobb. Anvisningarna som är framtagna av arbetsmarknadsförvaltningen tydliggör att syftet med stadens feriejobb är att erbjuda ungdomar en första kontakt med arbetslivet och ett tillfälle att prova på olika yrken och arbetsuppgifter. Därutöver även att ge ungdomar en meningsfull sysselsättning under loven. Övriga ambitioner med feriejobben är att väcka intresse hos ungdomar att så småningom arbeta i de kommunala verksamheterna. Förvaltningens bild är att feriejobben både är uppskattade av ungdomarna och av verksamheterna.

I Järva finns det totalt ca 5125 st ungdomar (år 2024) som är mellan 16-19 år. Förvaltningen handlägger inför och under sommaren 2931 st ansökningar om feriejobb riktade till ungdomar från Järva.

Förvaltningen instämmer i motionens resonemang om att det bör föreligga en prioritering för vilka som får feriearbete i första hand. Utifrån feriejobbsanvisningarna så finns det idag ett antal prioriteringsgrunder:

Övergripande prioriteringsordning

- a. Särskilt prioriterade ungdomar
- b. Ungdomar som tidigare sökt men inte fått sommarjobba
- c. Ungdomar som söker sommarjobb för första gången
- d. Ungdomar som tidigare sommarjobbat

Särskilt prioriterade grupper (Grupp a)

- Ungdom med funktionsnedsättning

- Ungdom med sociala skäl
- Ungdom som avbrutit gymnasiestudier och omfattas av kommunens aktivitetsansvar
- Ungdom som bedöms ha behov av språkstödande insats

Av de ansökningar som Järva sdf hanterat inför sommaren är 134 st ungdomar särskilt prioriterade (grupp a), dessa ungdomar tillhör således någon av de fyra grupperna inom (grupp a). Bedömning av behov görs av en person som har professionell kontakt med ungdomen exempelvis socialsekreterare, kurator eller läkare.

Inför sommaren 2024 tillhörde 1284 st ungdomar kategori b) eller c), dvs två grupper som inte haft feriejobb tidigare. Det kan vara så att de söker feriejobb för första gången, eller att de sökt tidigare men inte fått sommarjobb alternativt tackat nej till erbjudandet av någon anledning.

Förvaltningen har ingen egen effektuppföljning av ferieperioden och har därför inte en möjlighet att uttala sig specifikt om insatsens effekt utan hänvisar till arbetsmarknadsförvaltningens egna analyser.

Järva stadsdelsförvaltning anser i enlighet med stadens anvisningar om feriejobb att det finns många mål och effekter med ett feriearbete. Dels att få pröva på ett jobb inom den kommunala sektorn och att staden får visa upp sig som arbetsgivare. Detta då staden har och kommer ha stora utmaningar med att rekrytera och tillsätta tillräcklig personal inom flera sektorer såsom äldreomsorg och förskola. Ett annat skäl är att feriearbetet är en del i det övergripande och långsiktiga trygghetsarbetet i Järva. Att som ungdom inte ha en meningsfull sysselsättning under sommarlovet bedömer förvaltningen kan öka risken för enskilda ungdomar att dras in i riskfyllda miljöer. Det är en av orsakerna till att feriearbete är särskilt viktigt inom Järva.

Förvaltningen ser i enlighet med motionen inga nackdelar med att utvärdera insatser via fördjupade egna analyser, eller forskningsuppdrag för att säkra kostnadseffektivitet och insatsers effekt. Det är en viktig fråga i stadens övergripande arbete utifrån arbetssätt som ska vila på evidensbaserad. Förvaltningen bedömer emellertid att det inte är något som motsäger att staden kan använda sig av slutsatser i studier som redan genomförts inom området för att se över hur staden kan arbeta för att säkra den framtida kvaliteten i ferieanställningarna. Järva stadsdelsförvaltning bedömer exempelvis att det finns utmaningar med att matcha och säkra bra arbetsplatser för samtliga ca 2500 st ferieungdomar som ska hålla hög kvalitet och ge en god arbetslivserfarenhet. Förvaltningen anser därför att frågan om det stora antalet ferieungdomar som ska matchas mot kvalitativa arbetsplatser varje år är och bör vara en fråga som behöver följas i nära samverkan emellan förvaltningarna för att utveckla kvaliteten i ferieanställningarna.

Förvaltningen bedömer vidare att en eventuell fördjupad studie avseende feriearbetets effekt, behöver analyseras i relation till de övriga faktorer som prioriteras inom ramen för Järvas särskilda behov, såsom trygghetsarbetet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Sergej Salnikov (SD), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Feriejobb för ungdomar är ett uppdrag för alla nämnder och bolag och samordningsansvaret ligger hos arbetsmarknadsnämnden.

Stockholm stads kommunala feriejobb för ungdomar och unga vuxna har flera syften att fylla. Grunden är att erbjuda unga i åldern 16-19 år ett första möte med arbetsmarknaden och främja jämlika uppväxtvillkor. Däri ligger kvalitativa aspekter som att få arbetslivserfarenhet och kontakter som på sikt kan underlätta etableringen på arbetsmarknaden. Andra kvalitativa mått är att ge unga en meningsfull sysselsättning under loven. Utöver dessa för målgruppen riktade målsättningar finns också ett syfte i att presentera staden som arbetsgivare och den bredd av möjligheter som finns för arbete i kommunal verksamhet samt att därmed bidra till kompetensförsörjningen.

Den studie som Tyrefors och Knutsson genomfört har följt stadens feriejobb under åren 2012-2018. Slutsatsen som framför allt dras är att feriejobben i hög grad sysselsätter unga från socioekonomiskt starka grupper. Dessa unga utgör också den studerade gruppen medan de målgrupper som tillhör stadens prioriterade målgrupper inte har inkluderats i studien. Rapportens slutsatser rör framför allt löneutveckling över tid i jämförelse med unga som haft sommarjobb i privat sektor.

I stadens egen uppföljning som avser 2023 har 86 procent av feriejobbsungdomarna svarat att de upplever en ökad möjlighet till framtida jobb. 88 procent av arbetsplatsernas respondenter anser att ungdomarna har tillfört något positivt till verksamheten. Unga som ingår i de prioriterade målgrupperna utgör cirka sex procent av det totala antalet för hela staden vilket är i linje med tidigare år. Av de unga som ansökte om prioritering ifjol var 56 procent pojkar, för hela staden.

Om en utvärdering av stadens feriejobb behövs bör den omfatta samtliga unga som tillhör målgruppen för insatsen, inkludera effekter för prioriterade ungdomar och väga in socioekonomiska faktorer. En utvärdering som beställs av Stockholms stad bör också utgå från det syfte med insatsen som framgår av stadens anvisningar för feriejobb. I anvisningarna finns också grunderna för prioritering av ungdomar. Prioritering ges för unga som har:

- behov av anpassning utifrån funktionsnedsättning
- avbrutit gymnasiestudier och omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret
- sociala skäl
- behov av språkstödande insats.

Av de arbetstillfällena som återfinns i utbudet (kategoriserat på arbetsområde) är skötsel, städning och servicetjänster i topp tillsammans med arbete med barn, följt av arbete med äldre. Förvaltningens erfarenhet är att det finns undergrupper i de prioriterade målgrupperna med andra anpassningsbehov än människovårdande yrken kan erbjuda, för att få en värdefull ingång och erfarenhet av arbetsmarknaden. De arbetstillfällena som återfinns inom service behöver enligt förvaltningens uppfattning utvecklas och breddas för att möta prioriterade målgrupper. Det kan vara relevant att följa upp och utveckla hur pass väl nischade de nu tillhandahållna arbetstillfällena är för dessa målgrupper.

Barnkonsekvensanalys

En bedömning av barnets bästa anses i ärendet vara av relevans. Många arbetstillfällena inom feriejobben riktar sig till unga som är under 28 år. Hur staden väljer att utarbeta riktlinjer kring och tillhandahålla feriearbete påverkar barn i högsta grad.

Förvaltningen anser att riktlinjer för hur feriejobb för unga ska utformas för att ge alla barn lika möjligheter. Det är grundläggande att lyssna in barn och ungas egna synpunkter och erfarenheter. Vad som är viktigt i en effektutvärdering kan för målgruppen handla om annat än vad som återfinns i nu tillgänglig data.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Ann-Christine Carlberg (SD)

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Gabriel Kroon (SD) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. I motionen lyfts frågor gällande kostnader och effekter av feriejobb för unga i Stockholms stad och motionären föreslår att en vetenskaplig utvärdering beställs som redogör för feriejobbens långsiktiga effekter för olika grupper. Motionären föreslår även att nya riktlinjer för feriejobb ska utarbetas för att säkerställa insatsens kostnadseffektivitet. Arbetsmarknadsnämndens instämmer med motionärens förslag och ställer sig bakom (1) att kommunfullmäktige ger arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att beställa en vetenskaplig utvärdering av de långsiktiga effekterna av feriejobb samt (2) att kommunfullmäktige ger arbetsmarknadsnämnden eller annan lämplig nämnd i uppdrag att utarbeta nya riktlinjer för att säkerställa feriejobbens kostnadseffektivitet.

Mot bakgrund av detta föreslår jag att:

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till

Sverigedemokraternas utlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Johan Kling (C)

Alla stockholmare ska känna egenmakt över sina liv och en viktig del är egen försörjning. Vi vet att tidiga skolmisslyckanden och ungdomsår utanför arbetsmarknaden i hög grad påverkar framtida livsinkomst och karriär. Nätverk på arbetsmarknaden är viktigt för att hitta jobb och för många unga som växer upp i områden med hög arbetslöshet saknas det en första rad på CV:t. Feriejobben har därmed en viktig funktion att fylla.

Samtidigt gynnas ingen av att staden ordnar sådana feriejobb som inte innebär en riktig första arbetslivserfarenhet utan bara bidrar till statistik i stadens styrdokument. För Centerpartiet är det viktigt att feriejobben håller hög kvalitet, att arbetsuppgifterna är meningsfulla och att handledarna är välutbildade. Därför bör inte feriejobben utökas till antalet för sakens skull, utan att man redogör för och analyserar de faktiska långsiktiga effekterna av ett feriejobb på ungdomars framtida arbetssituationer och inkomster.

Samtidigt ser vi en växande kriminalitet där ungdomar rekryteras i väldigt unga åldrar. Rekryteringen blir särskilt påtaglig under sommaren när många unga saknar sysselsättning. Centerpartiet vill därför sänka åldern för att kunna ansöka om dessa jobb till 13 år jämfört med dagens 16 år. Därtill vore det önskvärt om man riktade en

del av feriejobben särskilt mot utsatta områden, där en första rad på CV:t kan ge störst effekt.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Sergej Salnikov (SD)

Ledamot Sergej Salnikov (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för ett eget förslag till beslut enligt följande:

Skarpnäcks stadsdelsnämnd föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla Sverigedemokraternas motion i sin helhet.